

EXCURSIÓ A SANT CRISTÒFOL DE BUSA. VALL DE L'AIGUA D'ORA.

1.- RESUM

Interessant, còmoda i no gaire llarga excursió a un dels llocs de la Catalunya central més oblidats. A cavall de les comarques del Solsonès i Bergadà hi ha una preciosa i llarga vall que de nord a sud porta les seves aigües a través de la Vall del riu l'Aigua d'Ora. A ponent d'aquesta vall hi destaquen la serra de Guixers i la de Busa. Aquesta darrera serra està orientada de llevant a ponent, té uns dos quilòmetres de longitud, està adscrita a les serralades pre pirinenques i formada per sediments, pedra calcària i conglomerats.

La serra de Busa forma un gran pla envoltat de cingleres que superen els 300 metres de desnivell i enmig algun Mas i l'Ermite de Sant Cristòfol de Busa.

L'excursió permet, a la sortida, veure el Santuari de Sant Lleir, un antic pont romànic, una vella serradora que encara funciona amb aigua del riu i, si es obert, el petit Museu de la Vall d'Ora. En arribar a l'Ermite, podrem allargar l'excursió per tal de visitar el mirador del Capolat i la penjada i acinglerada presó de Capolatell, molt emprada quan la guerra del Francès i on sols hi ha un únic accés, per una palanca de ferro.

2.- ACCES PER CARRETERA.

Amb automòbil ens hem de dirigir fins a Cardona. Si venim de Manresa per la C-55, seguirem direcció Solsona i al qm. 64,4, a ma dreta, en desviarem per un trencant on hi ha un rètol que diu Navés. Uns metres després d'agafar aquesta carretera hi ha un senyal que ens avisa de que estem en un Camí Rural. Fora bo que les carreteres d'arreu fossin camins rurals, doncs aquest és ampla, amb molt bon asfalt i en perfecte estat.

Seguim aquesta carretera direcció Navès uns 3,5 qm., Aquí veurem un rètol que ens avisa de que una altre carretera a la dreta porta cap a Sorba, Vilandeny i Gargallà. Prenem aquesta ruta i fem 9 qm. més. Deixarem en aquest tram algun camí secundari, passarem per l'àrea recreativa de Terracuques i arribarem a una carretera que ens travessa (és la va de Berga a Solsona). Nosaltres només la travessarem, doncs a l'altre banda segueix la nostre ruta cap a Vall d'Ora i Sant Pere de Graudescales (Hi ha rètol indicador).

Fem 11 qm. d'aquesta carretera, tot deixant camins secundaris i passant dos cops el riu. Just abans de creuar-lo per tercera vegada, a ma esquerra, hi ha un camí a tocar del pont que porta a Busa i Can Pujol (Hi ha indicació). Passem el pont i 150 metres més enllà, a ma dreta, hi ha un

aparcament per 8-10 autos. Aquí deixem el nostre vehicle. Just davant del aparcament, a l'altre banda de la carretera, hi ha un monument a Guifré el pilós i un camí amb dos indicadors de Museu de la Vall d'Ora, Molí, asserradora de ca l'Ambrós, Busa i Presó del Capolatell amb un mapa de la regió no gaire entenedor. 50 metres més amunt per la carretera trobarem Sant Lleir i 4 qm. més, Sant Pere de Graudescales.

3.- RECORREGUT

La nostre excursió ens apropà a la cinglera que tenim al nord. Aquesta cinglera es divideix en dos, l'inferior d'uns 200 metres de desnivell i la superior d'uns 100. Entremig trobarem una pista i una casa, els Orriols. Damunt la cinglera un gran pla, enmig alguna casa i l'Ermita i al fons del pla, cap a ponent, l'espectacular presó del Capolatell, on es aconsellable arribar-s'hi.

Les referències més importants i horaris sense comptar parades són:

0 minuts.- Aparcament de la vall d'Ora. (750 m) Sortim direcció ponent, travessant la carretera i agafant un ampli camí, tot seguint els indicadors de Busa, Molí, etc.. Ho fem en baixada (-15 m.) cap a la ribera. A uns 200 metres de la carretera i abans de creuar el riu per un bonic pont romànic, en una petita edificació a la nostre esquerra, hi ha el Museu. A l'altre banda del pont, també a l'esquerra, hi ha el molí i l'asserradora. Els deixem a la nostre esquena, doncs l'ampli camí gira a la dreta i planer empen direcció a un gran Mas (Can Pujol) que es troba enlairat, ara davant nostre. 200 metres més endavant el camí gira fort a l'esquerra i nosaltres seguim recte per un corriol que s'enfila cap a Can Pujol, en direcció nord. Aquí trobem uns pals indicadors de 1 m. d'alçada que porten a la Casa.

10 minuts.- Can Pujol. (770 m) Passem per la porta de davant de la casa que resta a la nostre esquerra. Des d'aquí veiem al NE., a la carena del davant i una mica més enlairades que el Pujol, els masos de Can Solà i Can Riuet, dues cases juntes on hem d'anar per pujar la cinglera. Per anar-hi podem agafar una pista que surt del darrera del Pujol o bé agafar un ampli camí que, en baixada, surt del davant de la paret de llevant de la casa. Nosaltres baixem per aquest camí fins al torrent (-30 m), el travessem i prenem una pista planera. Deixem dues cases a la nostre dreta i tornem a trobar pals indicadors que podem seguir, encara que el més aconsellable, és que just passada la segona casa ens enfilem a la nostre esquerra, direcció a les esmentades masies, per entre prats i travessant l'era d'una altre casa que està a la esquerra de la pista.

25 minuts.- Can Riuet i Can Solà. (780 m) Deixem les cases, que estan separades uns 100 metres, a la nostre esquerra i anem al darrera de la que està més a llevant. Aquí trobarem altre cop els pals indicadors que ens acompanyaran fins el Capolatell, encara que a vegades aquests estan massa distanciats com per a servir de guia. Darrera de la casa hi ha una

pista que seguim sense fer cas a algun possible indicador o senyal que digui "Busa per l'escala". Uns metres més amunt la pista gira a l'esquerra i aquí ja veiem un indicador i una fita que ens fan deixar la pista per tal de prendre un corriol que s'enfila a la nostre dreta.

Cal saber que "Busa per l'escala" és un camí que fa drecera i que podem agafar més amunt passant per un grau anomenat de "l'escala vella". Fent aquesta drecera passarem per una escala de ferro d'uns 6 metres que hem de pujar per tal de superar el cingle i enllaçar amb el nostre camí, ja a dalt en el pla de Busa.

Seguim el corriol, ara en pujada, i fent algun revolt. En aquest indret, apart del bosc, majoritàriament de roure, també podem gaudir de boniques formacions calcàries i conglomerats. Pujada més decidida en algun tram per tal de superar el primer cingle.

1 hora i 5 minuts. Trencant. En mig del tancat bosc hi ha un pal indicador que ens avisa d'aquest trencant. Un petit cartell ens diu que hem de prendre el camí de l'esquerra cap a Busa. Ara la pujada és més suau i el bosc menys espès.

1 hora i 10 minuts. Pista forestal i Can Orriols. (1.110 m) Arribem a una pista que prenem cap a l'esquerra. A 200 metres hi ha Can Orriols. En arribar-hi (resta a la nostre esquerra), girem a la dreta, passem pel costat de la paret d'un cobert (resta també a la nostre esquerra) i del darrera d'aquest cobert surt el camí que s'enfilirà al segon cingle.

1 hora i 15 minuts. Trencant. (1.130 m) Un gran pal indicador ens diu que el camí de l'esquerra porta a Busa pel grau de l'escala vella i el de la dreta du a la Collada d'Orriols. Prenem aquest darrer camí que, en suau pujada i per un camí ple de còdols, ens porta a l'esmentada collada, tot per entre bosc de pi i alzina.

1 hora i 35 minuts. Collada d'Orriols.- (1.220 m) Trobem a l'esquerra del ampli coll, una pista forestal que seguirem també cap a l'esquerra per entre bosc de pi força espès. Aquesta pista de seguida fa una llaçada i per entre els pins podem veure el Pedraforca i el Cadí. Arribem a una carena, la pista es torna planera i els pins minven. Estem al pla de Busa, de seguit a la nostre esquerra veiem Ca l'Artiller, damunt de la cinglera del mateix nom. La pista deixa aquesta casa a l'esquerra i s'enfila a un desdibuixat coll.

2 hores.- Petit coll. (1.350 m) Des d'aquest coll veiem a la nostre esquerra Can Reial de Busa i el cim de la Guàrdia (1.448 m) amb una gran antena al cap d'amunt. Davant veiem el campanar de l'Ermite de Sant Cristòfol. Seguim la pista que fa una lleugera baixada per entre bosc i després de allunar-se una mica de l'Església, un trencant a la dreta s'enfila cap a Sant Cristòfol.

2 hores i 15 minuts. Sant Cristòfol de Busa (1.360 m) Petita església, de caire modern, sense gaire interès, però situada en un lloc molt agradable,

entre bosc i al mig d'una gran plana que, al mateix temps, es troba envoltada de grans cingleres.

La baixada la farem pel mateix lloc, encara que és recomanable arribar-se al Capolat, un cim de 1.345 metres amb esplèndides vistes en totes direccions i molt en especial sobre el pla de Busa. Del cim s'ha de travessar una palanca de ferro, damunt d'una gran cinglera, per tal d'accedir a la singular presó del Capolatell.

4.- HORARI

Tot el recorregut de pujada el farem, sense comptar parades, en 2 hores i 1/4. Ara bé, si ens arribem al Capolatell hi haurem d'afegir un hora més. La baixada des de l'Ermita es fa amb 1 hora i 30 minuts.

5.- DESNIVELL

El desnivell acumulat de tota l'excursió, comptant les pujades i baixades del recorregut, fins l'ermita és de 710 metres, tant de pujada com de baixada.

6.- ÈPOCA ACONSELLABLE PER A FER L'ASCENSIÓ

Aquesta ruta es pot fer tot l'any, fins i tot al pic de l'hivern, on pràcticament mai hi ha neu. Cal evitar anar-hi a l'estiu per la forta calor que podem passar. L'indret sol ser de clima continental. Recomanem fer l'excursió entre els mesos d'Octubre a Maig. Aquest darrer més podem gaudir, a la part del pla, d'una bonica floració.

7.- PUNTS D'INTERÉS

Tenim punts de molt interès a la sortida, amb la serradora, el molí, el pont romànic i l'ermita de Sant Lleir. Val la pena també apropar-se a Sant Pere de Graudescales, l'ermita és preciosa i està situada uns 4 qm. més amunt del aparcament. Hem de seguir la carretera que de seguida esdevé pista i després passar altre cop el riu. Un altre punt molt interessant és el grau de l'escala vella, molt fàcil de superar i molt original.

Per descomptat un altre dels punts interessants és la immensa planúria del cap damunt de la serra i la solitud i tranquil·litat de la regió. Si ens apropem al Capolat i passem la palanca que du a la presó del Capolatell haurem gaudit d'una completa i magnífica excursió.

8.- CLIMA I VEGETACIÓ

El clima i la vegetació és Mediterrani en aquesta cara sud per on pujarem, si bé a les parts altes desapareixen les rouredes i alzinars, per entrar en una vegetació composta de pins, boixos i ginebres. Al pla de Busa hi ha pastures.

El clima en aquests indrets es força suau i malgrat que a l'hivern fa fred, només disposem d'una mica de sol, la calor guanya ràpidament terreny. A l'estiu son freqüents i fortes, les tronades i tempestes.

9.- EQUIPAMENT

- Motxilla, gorra o barret. A l'hivern cal dur roba d'abric, doncs si el dia és rúfol, pot fer força fred. L'excursió es pot fer amb calçat tou, doncs tot el recorregut va per camí o per pista . També recomanem dur una màquina de retratar i uns allargavistes.
- En el recorregut no trobarem fonts, per això recomanem dur aigua, sobretot a l'estiu.